

**PITANJA ZA TEST POSEBNIH ZNANJA ZA STUDIJSKI PROGRAM:
SRPSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST – Srpski jezik**

1. Koji dijalekat je u osnovici srpskog književnog jezika ijekavskog izgovora:
 - a) kosovsko-resavski dijalekat
 - b) zetsko-južnosandžački dijalekat
 - v) istočnohercegovački dijalekat

2. Staroslovenski jezik je bio:
 - (a) samo pisani
 - (b) samo izgovoreno
 - (c) i napisano i izgovoreno

3. Koja dva dijalekta čine osnovicu današnjeg srpskog književnog jezika?

4. Koje je godine Vuk Karadžić objavio svoju prvu gramatiku narodnog jezika koju je nazvao Pismenica serbskoga jezika?

5. Zaokružite slovo ispred naziva rečnika koji je napisao Đura Daničić:
 - a) Rečnik srpskohrvatskoga književnog jezika
 - b) Srpski rječnik
 - v) Rječnik iz književnih starina srpskih

6. Kojoj grupi slovenskih jezika pripadaju ukrajinski i beloruski jezik?

7. Podela glasova prema zvučnosti (na zvučne i bezvučne) zasnovana je na:
 - a) treperenju glasnih žica
 - b) položaju jezika u usnoj duplji
 - v) položaju mekog nepca

8. Iz imenice *površina* izdvojte bezvučni strujni suglasnik:

9. Iz sledeće grupe suglasnika izdvojte usnene (labijalne) suglasnike: D, B, Z, S, P, C, T, Ć, Ž
_____.

10. U sledećim oblicima reči pojavljuju se različite glasovne alternacije . Izdvojte primere u kojima se javlja sibilizacija: jutrošnji, vrapca, knjizi, iščupati, radosna, orasi, Novosađanin, nošen
_____.

11. Podvucite reči u kojima je izvršeno jotovanje: hvaljen, učeniče, ruci, vežem, iščupati, brži, izljubiti

12. Koje su glasovne promene izvršene u sledećim rečima?
 - a) raščiniti
 - b) kupljen
 - v) brišem

13. Sledeću rečenicu napišite pisanim slovima tako da odgovara pravopisnim pravilima:

KAKO JE IZJAVIO VRŠIOČ DUŽNOSTI PRETSEDNIKA OPŠTINE PRVI NADZEMNI PEŠAČKI
PRELAZI TREBALO BI DA BUDU SAGRAĐENI U BULEVARU VOJVODE MIŠIĆA I U
RADNIČKOJ ULICI KOD ADE CIGANLIJE.

14. Zaokružite bezvučne suglasnike u stihu:

Stavih zec autor bak papo žurih svojoj kući.

15. Navedite kako glase oba oblika glagolskog prideva trpnog u muškom rodu jednine glagola doneti.

16. U sledećem primeru podvucite nepromenljive reči:

Danas idem da probam kako mi stoji ona bordo bluza u izlogu.

17. Odredite u kom se padežu, broju i rodu nalazi podvučena imenica u rečenici:

Kad je otvorila vrata, ugledala je mačije oči u mraku.

18. Iz sledeće rečenice izdvojte i ispišite na liniji zamenice:

Ništa od tih reči dečak nije mogao razumeti, ali te reči su ga ispunile nerazumljivom srećom celog dana.

19. Kojoj vrsti reči pripada podvučena reč u rečenici?

Zadatak odeljenja je preuzimanje stalnih mera protiv lutajućih pasa.

20. Odredi kojoj vrsti reči pripada svaka reč u navedenoj rečenici:

Ulazim, _____ oči _____
a _____ slepljene _____ su
_____ od _____ mi
_____ sna. _____

21. Napišite u kome padežu i broju se nalaze podvučene imenice u rečenici:

Svirale rastu na vrbi kraj reke.

- a) svirale –
- b) vrbi –
- v) reke –

22. Odredite kojim vrstama reči pripadaju podvučene reči u sledećoj rečenici:

Posle savijem i zapečatim pismo, pa legnem u naš krevet.

- a) Posle
- b) pa:
- v) u:
- g) naš:

23. Napišite u kom se padežu i broju nalaze podvučene imenice u sledećoj rečenici:

Mlad jedan čovek izda na javnost zbirku svojih pesama.

Padež: Broj:

- a) čovek:
- b) zbirku:
- v) pesama:

24. Navedi različne glagolske oblike glagola uraditi i napiši kako se oni zovu:

25. Odredi kojeg su glagolskog vida i u kojem su glagolskom obliku podvučeni glagoli.

Još pre nego što otvorim oči, osećam miris naše sobe.

26. Razvrstajte sledeće prideve prema značenju:
sinovljev (sat), prošlogodišnji (dohodak), modro (nebo), Ivanova (korita), današnji (hleb),
kristalna (vaza), nasmejana (devojka):
a) opisni:
b) prisvojni:
v) gradivni:
g) vremenski:
27. U kojim glagolskim oblicima se nalaze sledeći glagoli:
a) pišući –
b) konektuj se –
v) svira –
g) pođosmo –
d) propevaće -
28. Napišite 1. lice prezenta i trpni pridev u muškom rodu od glagola:
a) voziti –
b) vozati –
29. Glagole leteti, crtati, plivati, blistati, slušati, maštati, i presecati razvrstajte na:
a) prelazne:
b) neprelazne:
30. U sledećoj rečenici podvucite glagole svršenog vida:
Marija pomisli na letovanje koje dolazi, pa razmišljajući još malo, diže se i ode da traži neku turističku agenciju.
31. Napišite kako glasi prvo lice množine aorista sledećih glagola:
učiti: _____ sresti: _____ leći: _____
izaći: _____
32. Navedite:
1. lice jednine aorista glagola ispasti:
3. lice množine prezenta glagola jesam:
33. Odredite u kojim oblicima je glagol biti u rečenici:

Voleo bih da budem učitelj.
34. Prema osnovnom broju pet odredite:
a) redni broj:
b) zbirni broj:
v) brojnu imenicu (koja označava pet muškaraca):
35. U sledećoj rečenici podvucite reči koje imaju funkciju predloga:
Na drugoj strani mosta, duž leve obale, proteže se Maluhino Polje, raštrkano predgrađe oko
druma koji vodi put Sarajeva.
36. Odredite padežni oblik podvučene reči u rečenici:
Noćima nije mogla oka sklopiti. instrumental

37. Reč Podunavlje nastala je:
- izvođenjem (derivacijom, sufiksacijom)
 - slaganjem (kompozicijom)
 - kombinovanom tvorbom (Zaokružite slovo ispred tačnog odgovora.)
38. Razvrstajte sledeće reči prema načinu tvorbe: krasnorečiv, kišovit, postojan, gluvonem, krivonog, crvenkast.
39. Pored svake reči napišite sufiks kojim je ona izvedena: Nišlija Valjevac Kraljevcānin
40. Podvucite subjekat u rečenici:
- Otkazivanje sinoćnje predstave u Narodnom pozorištu uzrokovala je bolest glavnog glumca.
41. Podvucite attribute (kongruentne i padežne) imeničkih sintagmi:školski raspust, kafa bez šećera, romani Miloša Crnjanskog, ljubav prema domovini, sjenički sir, strah od letenja
42. Podvucite zavisnu rečenicu i odredite njenu značenjsku vrstu:
- Kad sam pokušao da potrčim, okliznuh se i tresnuh na nos.
 - Ako još ikada navратиš u ovu njivu, bićeš zatvoren u veliku pčelinju košnicu
43. Podvucite zavisnu rečenicu i odredite njenu značenjsku vrstu:
- U kasabu su stizali novi listovi koji su pokretani u Sarajevu.
 - Mada se već prvi sumrak hvata, razabiru se između drveća kućice.
44. Napišite u kom naporednom odnosu stoje sledeće rečenice:
Ili grmi, il' se zemlja trese.
45. U sledećoj rečenici podvucite apoziciju: To je zaselak Velji Lug, lepo i bogato tursko naselje na uzvisini.
46. Napišite slovima sledeće brojeve:
64
603.
XXIX
47. Podvučena zavisna rečenicu u okviru složene: Otišla je u Beograd da bi prijavila ispite. jeste: a) načinska b) dopusna v) namerna
(Zaokružite slovo ispred tačnog odgovora.)
48. Podvucite ispravno napisane skraćenice od datih reči:
- Vojnomedicinska akademija – V.M.A. Vma VMA
 - i slično – isl. i sl. i sl
 - gospodin – gosp. g. g-din g
 - gospođa – gđa g-đa gđ gđa.
49. Nazive sledećih pojmova napišite pravilno, vodeći računa o upotrebi velikog i malog slova
MATICA SRPSKA
ETIOPLJANKA
RUSKA FEDERACIJA
50. Frazeologizam praviti od muve slona znači:
- želeti veliko bogatstvo
 - preuveličavati, preterivati
 - težiti nečemu nedostižnom

1. Najpoznatiji pesnik za decu srpskog romantizma, bio je:
 - a. Jovan Dučić
 - b. Jovan Jovanović Zmaj
 - c. Vasko Popa
2. Poznatu pripovetku *Glava šećera* napisao je:
 - a. Milovan Glišić
 - b. Laza Lazarević
 - c. Stevan Sremac
3. Pesmu *Krvava bajka* napisala je:
 - a. Isidora Sekulić
 - b. Desanka Maksimović
 - c. Mira Alečković
4. Pesa *Veče na Školju* po svojoj vrsti je:
 - a) Socijalna
 - b) Ljubavna
 - c) Balada
5. Koji motiv dominira u narodnoj pesmi *U Milice duge trepavice*?
 - a. Pakost devojke
 - b. Udaja devojke
 - c. Skromnost i lepota devojke
6. Ko je autor romana *Fama o bicilistima*?
 - a. Svetislav Basara
 - b. Anton Isaković
 - c. Aleksandar Tišma
7. Ko je napisao pripovetku *Sve će to narod pozlatiti*?
 - a. Sima Matavulj
 - b. Laza Lazarević
 - c. Radoje Domanović
8. Ko je napisao pripovetku *Anikina vremena*?
 - a. Bora Stanković
 - b. Ivo Andrić
 - c. Branko Ćopić
9. Pesme kojima se, po narodnom verovanju, prizivala kiša, nazivaju se:
 - a. Dodolske pesme
 - b. Koledarske pesme
10. Najpoznatija pesma srpskog romantičara Branka Radičevića zove se:
 - a. *Kad mladijah umreti*
 - b. *Zalazak sunca*
 - c. *Pretprazničko veče*
11. Aleska Šantić je rođen u gradu o kome je mnogo pisao, a to je:
 - a. Sarajevo
 - b. Zagreb
 - c. Mostar
12. Ko je autor romana *Hazarski rečnik*?
 - a. Miodrag Bulatović
 - b. Goran Petrović
 - c. Miodrag Pavić
13. Milan Rakić je pesnik:
 - a. srpskog romantizma

- b. srpske moderne
- 14. Ivo Andrić je napisao *Pripovetku o vezirovom*
 - a. slonu
 - b. psu
 - c. tigru
- 15. Stilska figura zastupljena u stihu *Očiju tvojih da nije* naziva se
 - a. eufemizam
 - b. elipsa
 - c. inverzija
- 16. Roman *Pop Ćira i pop Spira* napisao je:
 - a. Jakov Ignjatović
 - b. Stevan Sremac
 - c. Janko Veselinović
- 17. Roman *Besnilo* napisao je:
 - a. Milorad Pavić
 - b. Oskar Davičo
 - c. Borislav Pekić
- 18. Motiv pesme *Ostajte ovde* Aleke Šantića je:
 - a. poziv muslimanima da ostanu u Bosni
 - b. poziv pravoslavicima da ostanu u Bosni
- 19. Pesmu *Santa Marija della Salute* napisao je:
 - a. Laza Kostić
 - b. Miloš Crnjanski
 - c. Milan Rakić
- 20. Roman *Tvrđava* delo je poznato pisca:
 - a. Petra Kočića
 - b. Meše Selimovića
 - c. Ranka Veselinovića
- 21. Stihove *Poeziju će svi pisati* napisao je:
 - a. Stanislav Vinaver
 - b. Vasko Popa
 - c. Branko Miljković
- 22. *Blago cara Radovana* Jovan Dučić je napisao u obliku:
 - a. Pesama
 - b. Eseja
 - c. Putopisa
- 23. Jedan od glavnih predstavnika srpskog romantizma bio je:
 - a. Branko Radičević
 - b. Aleksa Šantić
 - c. Momo Kapor
- 24. Nobelovu nagradu za književnost dobio je poznati srpski pisac
 - a. Meša Selimović
 - b. Ivo Andrić
 - c. Kosta Trifunović
- 25. *Lament nad Beogradom* napisao je:
 - a. Svetislav Basara
 - b. Goran Petrović
 - c. Miloš Crnjanski
- 26. Osnivač sumatraizma bio je:
 - a. David Albahari
 - b. Miloš Crnjanski
 - c. Miodrag Pavlović
- 27. Roman *Magareće godine* napisao je:

- a. Branko Ćopić
 - b. Branislav Nušić
 - c. Ljubivoje Ršmović
28. Roman *Večiti mladoženja* napisao je:
- a. Bora Stanković
 - b. Jakov Ignjatović
 - c. Janko Veselinović
29. Nakon objavljivanja romana *Grobnica za Borisa Davidovića* na meti kritika našao se poznati srpski pisac:
- a. Danilo Kiš
 - b. Radomir Konstatinović
 - c. Mihajlo Lalić
30. Monahinja Jefimija je *Posvetu knezu Lazaru*:
- a. Izvezla crvenim koncem
 - b. Napisala crvenim mastilom
31. Motiv zbirke pesama *Đulići uveoci* je
- a. Prerana smrt dece i voljene žene
 - b. Odlazak na put dece i voljene žene
32. Hroniku *Palanačkog groblja* napisala je.
- a. Vida Ognjenović
 - b. Desanka Maksimović
 - c. Isidora Sekulić
33. *Gromobran svemira* napisao je:
- a. Anton Isaković
 - b. Stanislav Vinaver
 - c. Miodrag Bulatović
34. Motiv balade *Hasanaginica*:
- a. Razdvajanje majke i dece
 - b. Razdvajanje brata i sestre
35. Dramu *Zona Zamfirova* napisao je:
- a. Branislav Nušić
 - b. Stevan Sremac
 - c. Kosta Trifunović
36. Komedija *Gospođa ministarka* je komedija:
- a. Komedija naravi
 - b. Komedija karaktera
 - c. Komedija intrige
37. Drama *Koštana* je po svojoj vrsti :
- a.monodrama
 - b.lirska drama
 - c. komedija
38. Autor romana *Enciklopedija mrtvih* je:
- a. David Albahari
 - b. Radomir Konstatinović
 - c. Danilo Kiš
39. Pesmu *Emina* napisao je:
- a. Aleksandar Vučo
 - b. Sima Pandurović
 - c. Aleksa Šantić
40. Motiv romana *Koreni*
- a. Odlazak iz sela u grad
 - b. Želja za nsalednikom i očuvanjem porodice
 - c. Rastanak brata i sestre

41. Autor romana *Upotreba čoveka* je:
 - a. Dušan Kovačević
 - b. Aleksandar Tišma
 - c. Momčilo Nastasijević
42. Narodna poezija često počinje stilskom figurom :
 - a. Slovenska antiteza
 - b. Elipsa
 - c. Retoričko pitanje
43. Roman *Djevojka crvene kose*:
 - a. Mihajlo Lalić
 - b. Vladan Desnica
 - c. Meša Selimović
44. Pjesma *Možda spava* je pjesma srpske:
 - a. moderne
 - b. romantizma
 - c. srednjovekovne književnosti
45. Pripovetku *U noći* napisao je:
 - a. Milovan Glišić
 - b. Svetolik Ranković
 - c. Bora Stanković
46. Najpoznatiji autor basni u srpskoj književnosti bio je:
 - a. Dositej Obradović
 - b. Vuk Karadžić
 - c. Petar Mitrov Ljubiša
47. Pesmu *Mozda spava* napisao je:
 - a. Zaharije Orfelin
 - b. Vladislav Petković Dis
 - c. Branko Miljković
48. *Slovo ljubve* je delo:
 - a. Srednjovekovne književnosti
 - b. romantizma
 - c. narodne književnosti
49. Za najpoznatijeg satiričara srpskog realizma važi:
 - a. Jovan Jovanović Zmaj
 - b. Oskar Davičo
 - c. Radoje Domanović
50. Roman *Ako dugo gledaš u ponor* napisao je:
 - a. Enes Halilović
 - b. Rastko Petrović
 - c. Filip David

RJEŠENJA:

SRPSKI JEZIK

1. V)
2. A)
3. šumadijsko -vojvođanski i istočnohercegovački
4. 1814. godine
5. V)
6. Istočnoj (istočnoslovenskoj)
7. A)
8. Š
9. B, P
10. Knjizi, orasi.
11. Hvaljen, vežem, brži
12. a) raščiniti jednačenje sugl. po zvučnosti; jednačenje sugl. po mestu (načinu) artikulacije
b) kupljen jotovanje (alternacija nenepčanih sa prednjonepčanim suglasnicima)
v) brišem jotovanje (alternacija nenepčanih sa prednjonepčanim suglasnicima)
13. Kako je izjavio vršilac dužnosti predsednika opštine, („prvi nadzemni pešački prelazi trebalo bi da budu sagrađeni u Bulevaru vojvode Mišića i u Radničkoj ulici kod Ade Ciganlije“).
14. Stavih zeca u tor ba kpa požurih svoj oj kući.
15. donet, donesen
16. Danas, da, kako, u
17. padež akuzativ (4. padež); broj množina (plural); rod srednji (s.)
18. ništa, tih, te, ga
19. Vrsta reči: pridev
20. Ulazim, glagol oči imenica a veznik
slepljene pridev su pomoćni glagol od predlog mi
zamenicasna. imenica
21. a) svirale – padež: nominativ broj: množina
b) vrbi – padež: lokativ broj: jednina
v) reke – padež: genitiv broj: jednina
22. posle: prilog; b) pa: veznik (sveza); v) u: predlog; g) naš: zamenica.
23. a) čovek: nominativ jednina
b) zbirku: akuzativ jednina
v) pesama: genitiv množina
24. raditi: radeći, radivši
pisati: pišući, pisavši
radni glagolski prilog sadašnji i radni glagolski prilog prošli
25. otvorim – svršeni vid
osećam – nesvršeni
26. a) opisni: modro, nasmejana
b) prisvojni: sinovljev, Ivanova
v) gradivni: kristalna
g) vremenski: prošlogodišnji, današnji
27. a) pišući – glagolski prilog sadašnji
b) konektuj se – imperativ (zapovedni način)
v) svira – prezent (sadašnje vreme)
g) pođosmo – aorist (pređašnje svršeno vreme)
d) propevaće – futur I (futura prvi, buduće vreme)
28. a) voziti – prezent vozim(o) trp. pridev vožen
b) vozati – prezent vozam(o) trp. pridev vozan
29. a) prelazne: crtati, slušati, presecati
b) neprelazne: leteti, plivati, blistati, maštati
30. pomisli, diže se
31. učih, sretoh, legoh, izađoh

32. 1. lice jednine aorista glagola ispasti: ispadoh
3. lice množine prezenta glagola jesam: jesu/su
33. bih: aorist budem: prezent
34. a) redni broj: peti (peta, peto)
b) zbirni broj: petoro (petero)
v) brojnu imenicu (koja označava pet muškaraca): petorica
35. duž, oko, put
36. (instrumental množine, šesti padež)
37. V
38. a) izvođenje: kišovit, postojan, crvenkast b) slaganje: krasnorečiv, krivonog, gluvonem
39. Nišlija -lija Valjevac -ac Kraljevcin -čanin
40. Bolest
41. Školski, bez šećera, Miloša Crnjanskog, prema domovini, sjenički, od letenja
42. a) Kad sam pokušao da potčim, okliznuh se i tresnuh na nos. - značenjska vrsta: vremenska (temporalna)
b) Ako još ikada navратиš u ovu njivu, bićeš zatvoren u veliku pčelinju košnicu. - značenjska vrsta: uslovna (kondicionalna, pogodbeno)
43. a) U kasabu su stizali novi listovi koji su pokretani u Sarajevu. Značenjska vrsta: odnosna (relativna rečenica)
b) Mada se već prvi sumrak hvata, razabiru se između drveća kućice. Značenjska vrsta: dopusna (koncesivna rečenica)
44. Naporedni odnos: rastavni
45. To je zaselak Velji Lug, lepo i bogato tursko naselje na uzvisini.
46. 64 šezdeset četiri (šezdeset i četiri)
603. šeststo treći (šest stotina i treći)
XXIX dvadeset deveti (dvadeset i deveti)
47. V)
48. a) Vojnomedicinska akademija – V.M.A. Vma VMA
b) i slično – isl. i sl. i sl
v) gospodin – gosp. g. g-din g
g) gospođa – gđa g-đa gđ gđa
49. MATICA SRPSKA Matica srpska
ETIOPLJANKA Etiopljanka
RUSKA FEDERACIJA Ruska Federacija
50. B)

RJEŠENJA:

SRPSKA KNJIŽEVNOST

1. B
2. A
3. A
4. A
5. C
6. A
7. B
8. B
9. A
10. A
11. C
12. C
13. B

14. A
15. C
16. B
17. C
18. A
19. A
20. B
21. C
22. B
23. A
24. B
25. C
26. B
27. A
28. B
29. A
30. A
31. A
32. C
33. B
34. A
35. B
36. A
37. B
38. C
39. C
40. B
41. B
42. A
43. C
44. A
45. C
46. A
47. B
48. A
49. C
50. A